Ministerstwo
Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Dariusz Mazur

Warszawa, 09 grudnia 2025 roku

Znak sprawy: BK-VII.0520.492.2025

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Wadima Tyszkiewicza 7 listopada 2025 roku na 45. posiedzeniu Senatu RP.

Ad 1

Minister Sprawiedliwości stosownie do regulacji zawartych w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 334,* dalej u.s.p.), w ramach sprawowanego zewnętrznego administracyjnego nie może wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie i asesorzy sądowi są niezawiśli. Tym samym nie może wydawać rekomendacji czy dokonywać wiążącej wykładni przepisów, które w zakresie czynności procesowych stosuje niezawisły Sąd.

Ad 2, 3, 5

Do Ministerstwa Sprawiedliwości – Departamentu Prawa Cywilnego i Gospodarczego docierają sygnały o sprawach inicjowanych przez wyspecjalizowane podmioty skupujące roszczenia z tytułu sankcji kredytu darmowego od konsumentów z terenu całej Polski, które są wytaczane przed sądem właściwym dla siedziby tych podmiotów jako powodów

(cesjonariuszy) na podstawie art. 372 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: k.p.c.), a które to sprawy są następnie przekazywane do innych sądów. Kwestia ta zostanie poddana wnikliwej analizie i dopiero jej wyniki zdecydują o potrzebie podjęcia odpowiednich działań, w tym np. legislacyjnych.

Proszę natomiast o uwzględnienie, że Minister Sprawiedliwości nie ma dostępu do akt spraw sądowych. Stosownie do art. 22 u.s.p. prezes sądu dokonuje analizy orzecznictwa w kierowanym sądzie pod względem poziomu jego jednolitości oraz informuje o wynikach tej analizy, a w razie stwierdzenia istotnych rozbieżności w orzecznictwie informuje o nich Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Nie ma natomiast podstawy prawnej do wydania przez Ministra Sprawiedliwości rekomendacji sądom odnośnie do wykładni przepisów prawa, w tym przepisów procesowych.

Ad 4

W myśl art. 126 § 2 pkt 1 k.p.c. dotyczącego ogólnych warunków pism procesowych, gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno zawierać m.in. oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy stron albo, w przypadku gdy strona jest przedsiębiorcą wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej - adres do doręczeń wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Ponadto w piśmie tym należy wskazać numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, dalej „KRS", a w przypadku jego braku - numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP powoda niebędącego osobą fizyczną, który nie ma obowiązku wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania (art. 126 § 2 pkt 3 k.p.c.).

Odnosząc się do kwestii ustalenia sądu właściwego miejscowo dla podmiotów niebędących konsumentami należy wskazać, że siedzibą osoby prawnej jest co do zasady miejscowość określana w jej umowie (przykładowo por. art. 157 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i poz. 86, dalej „k.s.h.", w odniesieniu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością) lub statucie (vide art.

304 § 1 pkt 1 k.s.h. w odniesieniu do spółki akcyjnej) lub ustawie (np. vide art. 3 ust. 2 ustawy z 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym ustanawia siedzibę Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w Warszawie). W braku odmiennych postanowień, zgodnie z dyspozycją art. 41 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071 ze zm.,) dalej „k.c.", siedzibą osoby prawnej jest miejscowość, w której siedzibę ma jej organ zarządzający.

Informacja o siedzibie jest elementem umowy/statutu spółki i jej wpis do KRS ma charakter konstytutywny (w przeciwieństwie do adresu siedziby, który nie stanowi koniecznego elementu umowy spółki z tego względu ma charakter deklaratoryjny).

W przypadku zatem osób prawnych zmiana siedziby wiąże się z koniecznością zmiany umowy (statutu) i wymaga wpisu do KRS. Zatem siedziba osoby prawnej ujawniona w KRS jest co do zasady zawsze aktualną siedzibą tej osoby. Jeśli natomiast pod adresem wpisanym w Rejestrze osoba prawna nie działa, w szczególności nie działa tam jej organ zarządzający, to z reguły oznacza, iż dana osoba prawna w ogóle zaprzestała swojej działalności, a nie to, że działa pod innym, nieznanym adresem.

Dane ujawnione w KRS są objęte domniemaniem prawdziwości (art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r., Dz. U. z 2025 r. poz. 869 ze zm., dalej „uKRS"), a podmiot obowiązany do złożenia wniosku o wpis nie może powoływać się wobec osób trzecich działających w dobrej wierze na dane, które nie zostały wpisane do Rejestru lub uległy z niego wykreśleniu (art. 14 uKRS). Domniemanie przyjęte w ww. art. 17 ust. 1 uKRS jest domniemaniem prawnym wzruszalnym i polega na przyjęciu fikcji prawnej zgodności wpisanych do rejestru danych ze stanem rzeczywistym. Obalenie domniemania podlega jednak pewnym ograniczeniom, co dotyczy przedmiotowo dwóch sytuacji – po pierwsze, gdy wpis został dokonany bez zgłoszenia, na przykład z urzędu, lub gdy wniosek został złożony przez pełnomocnika bez umocowania albo z przekroczeniem umocowania, po drugie, gdy wpisu dokonano niezgodnie ze zgłoszeniem, przy czym nie ma znaczenia przyczyna zaistnienia niezgodności, która może również wynikać z omyłki sądu

rejestrowego (por. J. Grykiel, *Ochronna*..., s. 49). Pod względem podmiotowym ograniczenie obalenia domniemania dotyczy jedynie podmiotu rejestrowego, a nie odnosi się do osób trzecich (por. m.in. J. Grykiel, *Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 5 XII 2008, III CZP 124/08*, s. 131; A. Nowacki, *Jawność*..., s. 36). Zatem wyjątkowo podmiot obowiązany do złożenia wniosku o wpis może podnieść zarzut nieprawdziwości danych ujawnionych w Rejestrze - w sytuacji, gdy zostały one wpisane niezgodnie z wnioskiem lub pomimo braku takiego wniosku, pod warunkiem, że niezwłocznie wystąpi o usunięcie niezgodności, tj. z wnioskiem o sprostowanie, uzupełnienie lub wykreślenie wpisu. (art. 17 ust. 2 uKRS).

W orzecznictwie wyrażono pogląd, że ustanowione w art. 17 ust. 1 uKRS domniemanie jest domniemaniem prawnym w rozumieniu art. 234 k.p.c., wiąże zatem sąd w postępowaniu cywilnym tak długo, jak nie zostanie obalone, odpis zaś z KRS jest dokumentem – środkiem dowodowym określonego stanu (tak Ł. Zamojski [w:] *Krajowy Rejestr Sądowy. Komentarz, wyd. II*, LEX/el. 2023, art. 17, por. wyrok SA we Wrocławiu z 22.10.2015 r., I ACa 1154/15 oraz postanowienie SA w Krakowie z 10.09.2012 r., I ACz 1277/12).

Dodatkowo wskazać wypada, że jeżeli wskazane w pytaniu „kwestionowanie przez sądy ujawnionej w KRS siedziby osoby prawnej" dokonywane jest na niwie orzeczniczej, to stronie przysługują odpowiednie środki zaskarżenia (np. zażalenie), w ramach których może kwestionować rozstrzygnięcie sądu. Jednakże ani z pytania, ani z treści oświadczenia Pana Senatora nie wynika, jaką formę przybiera owo „kwestionowanie". Przede wszystkim należy jednak zaznaczyć, że Minister Sprawiedliwości sprawuje nadzór administracyjny nad działalnością sądów, zaś czynności z zakresu nadzoru administracyjnego nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie i asesorzy sądowi są niezawiśli.

Łączę wyrazy szacunku
Dariusz Mazur
/podpisano elektronicznie/

+48 22 52 12 888
kontakt@ms.gov.pl
www.gov.pl/sprawiedliwosc

Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa P-33